

Munkások a népfreng- mozgalomban

Ülést tartott a HNF megyei elnöksége

A munkások részvétele a népfrengmozgalomban — ez volt a napirende a Hazafias Népfreng Csongrád megyei Elnöksége ülésének, amelyet Vásárhelyen, a Metripond Mérégygyárban tartottak tegnap délelőtt. Az eseményen jelen volt Oláh Miklós, a megyei pártbizottság munkatársa, Kiss Lajos, a vásárhelyi pártbizottság osztályvezetője, Török István, a CSO-MIEP igazgatója, a vásárhelyi népfrengbizottság elnöke, valamint Fótos József, a Metripond Mérégygyár vezérigazgatója és Becsek Imre, a gvár pártbizottságának titkára ts. Az írásban előre megküldött beszámolóhoz — Nagy István elnöki megnyitót követően — Keresztes Istvánné, a vásárhelyi népfrengbizottság titkára fűzött szóbeli kiegészítést, majd az elnökség tagjai fejtejték ki véleményüket a napirend kapcsán.

Szabó Gáborné (a megyei pártbizottság oktatási igazgatójának vezetőhelyettese, Szeged) szerint nem elég a munkások részvétele a népfrengmozgalomban pusztán statisztikai adatokkal mérni, meg kell vizsgálni a konkrét tevékenységét. Ha kíváncsiak vagyunk a munkások véleményére, akkor azt is meg kell kérdeznünk egyben, vajon teremtenek-e elegendő és megfelelő fórumot ahhoz, hogy véleményüket kifejthesék? És vajon mennyire vagyunk képesek arra, hogy az ő nyelvükön tudjunk beszélni, így kerülve közel hozzájuk? Jó nélda a szeszéri, ahol minden fontos, a tanács elé kerülő javaslatot előbb megvitatnak szűles körben, és a vita során sok munkás is elmondja véleményét, javaslatait. (Iv történt ez legrövidebb a kereskedelmi és az egészségügyi ellátás helyzetének vizsgálatakor.)

Oláh Miklós: a népfreng tisztúítások alkalmából igen sok munkás került be a népfrengmozgalomba. Most az a cél, hogy a mennyiségi növekedés a tartalmi munkában, a minőségben is éreztesse hatását. Az aktivitás kibontakoztatása folyamat, amelyben csak lépésről lépésre haladva lehet eredményeket elérni.

Kiss Lajos: nagyon sok múlik azon, milyen kapcsolatot sikerül kialakítani a népfrengnek a helyszínen működő nagvüzemekkel. Ha a kapcsolat jó, akkor máris sok munkást lehet bevonni a rendszeres politikai tömegmunkába.

Török István: nagy lehetőségek rejlenek a népfreng és az ágazati szakszervezetek kapcsolatának elmélyítésében, gazdagításában. Mőavaszky Ferenc (nyugdíjas, Makó): a munkások bevonása a népfrengmozgalomba — nagy lehetőség az új kezdeményezések számára. Itt minden tapasztalatot hasznosítani kell, függetlenül attól, melyik helyszínen munkáltak ki a jó módszereket.

Molnár Sándor (a megyei

népfrengbizottság titkára): a feladatok is nagyok. Tovább kell javítani a munkáskollektívák informáltságát. El kell érni, hogy alaposan megismerjék a népfrengtevékenység céljait, összetevőit. Erősíteni azt a munkát, amely a köztevékenységre való felkészüléshez kapcsolódik. Nyolcszázhusz munkás vesz részt a megyében a népfrengtestületek tevékenységében. Nem mindegy, milyen felkészültséggel dolgoznak. Többet kell törődni a munkáparaszt szövetség állandó erősítésével is. Elérve azt, hogy az egymásról való vélekedésben az alapvető jellegzetességek és ne a fölszíni jelenségekből (piaci árak, inari hiánycikk stb.) levont elhamarkodott általánosítások domináljanak. Dr. Mester János (kórházi főorvos, Csongrád) szerint a gváregységek és az anavállalat közötti kapcsolat kihat a mozgalmi, politikai tevékenységére is.

A vitát követően az elnökség egyhangúan elfogadta az előterjesztett beszámolót, elismerését fejezve ki azért, hogy az elmúlt időszakban növekedett Vásárhelyen a munkások aktivitása a népfrengtevékenységben, majd Molnár Sándor tartott tájékoztatót a jugoszlávai vajdasági népfrengküldöttség Csongrád megyében tett látogatásának eredményeiről és tapasztalatairól.

A tanácskozás záróakkordjaként Fótos József ismertette a Metripond Mérégygyár tevékenységét, eredményeit, melynek során 27 év alatt a gyár 35 millióról 500 millióra növelte évi termelési értékét és a dolgozó létszám is megötszöröződött. Majd az elnökség tagjai megtekintették a modern nagyüzem több munkatermét.

Mesterséges tavak

Több mint négymillió köbméter víz tárolására alkalmas mesterséges tavat alakítanak ki az észak-magyarországi Laskó patak völgyében. A munkálatokat egy hatszáz méter hosszú és kilenc méter magas völgyzárógát építésével kezdték meg. A mintegy százhetven hektáron tároló az őszi—tavaszi áradások vizének összegyűjtésére és a környék mezőgazdasági területeinek öntözésére használják majd.

Az észak-magyarországi vízügyi igazgatóság a borsodi vízügyi társulásokkal közösen további három mesterséges tavat hoz létre. Több mint egymillió köbméteres víztározó lesz a Zempléni hegvidéken, Telkibánya határában, amelyet a Csengő patak vize fog táplálni. A tóban a helyi térsz pásztrángot tenyészt majd. Monokon a Gilit patak völgyének elzárásával alakul ki mesterséges

Kölcson Japántól

A Magyar Nemzeti Bank képviselői szeptember 19-én 200 millió dollár összegű kölcsönmegállapodást írtak alá Tokióban. A kölcsönt japán bankok és pénzintézetek nyújtják, részben dollárban 10 évre, részben japán yenben 10, illetve 15 évre a jelenlegi pénzügyi feltéte-

leknek megfelelő kamatokkal. Szervezői a Long-Term Credit Bank of Japan és a Bank of Tokió voltak. A Magyar Nemzeti Bank a kölcsönt olyan fejlesztésekkel kapcsolatban fogja felhasználni, amelyek a népgazdaság termelési szerkezetét javítják és exportképességét erősítik.

KGST-banktanácskozás

Szardán elutazott A. N. Belicsenkó, a Nemzetközi Beruházási Bank ügyvezető-ségének elnöke, aki Timár Mátyásnak, a Magyar Nemzeti Bank elnökének meghívására 3 napot töltött hazánkban. Távbeszélgetéseket folytattak a két bank kapcsolatának fejlesztéséről és nemzetközi pénzügyi kérdésekről. A vendéget fogadta Marjai József miniszterelnök-helyettes és Faluvégi Lajos pénzügyminiszter. Megtárgyalták a Nemzetközi Beruházási Bank soron következő tanácsülésének fontosabb kérdéseit, így az orenburgi gázvezeték finanszírozásának helyzetét, a soron levő hitelpolitikai feladatokat, valamint a KGST-bankrendszer továbbfejlesztésének egyes kérdéseit. (MTI)

Vetőmag — őszre

Az őszi gabonavetéshez a gazdaságok átvették a vetőmagot, az esetleges pótnegrendeléseket azonban a Vetőmagtermelő és Értékesítő Vállalat még figyelembe veszi. A termelők az idei őszön megfelelő minőségű és a fajták tekintetében kedvező összetételű szaporítóanyaghoz jutottak, ami lehetővé teszi a jövő évi termés jó megalapozását.

Az állami gazdaságok és a térségek magasabb genetikai értékű vetőmagot használnak fel ezekben a napokban, mint tavaly.

Az őszi búzák egynevede már hazai nemesítésű, az elmúlt években nemesített szegedi, marionvására í és ferdő fajtaik mind jobban elterjednek a termelői gyakorlatban, mindenekelőtt azért, mert jól alkalmazkodnak a hazai klimatikus és talajviszonyokhoz. Nagy mennyiségben használnak a termelők szovjet és egyebek között jugoszláv eredetű búzákat, ezek terméseredménye és sütiipari értéke szintén kedvező.

tó, s a tervek szerint még az ideén elkészül Varbó határában, a Nyögő patak völgyében lépipő közsézhátvan méteres gát, amely a Bükk déli nyulványáról lezúduló vizet fogja majd fel, s ezzel megszünteti az árvízveszélyt Sajószentpéternél.

Falugyülés Pitvaroson

A közeljövőben megrende-zésre kerülő VI. nemzetiségi kongresszus előkészületként tartottak küldöttválasztó gyűlést Pitvaroson, a művelődési ház nagytermében kedden este.

A gyűlés résztvevőit és a meghívott vendégeket — közöttük Szabó G. Lászlót, a megyei tanács elnökhelyettesét, Molnár Sándort, a megyei népfrengbizottság titkárárt, Barkov Jánost, a Magyarországi Szlovákok Demokratikus Szövetségének munkatársát, Varga Istvánt, a makói járási hivatal elnökhelyettesét, valamint Hudák Márton, a közügyi pártbizottság titkárárt — Szuda György, a Hazafias Népfreng közügyi bizottságának elnöke köszöntötte. Ezután szlovákuul szólt a jelenlevőkhez egyebek között beszélt a közlegő nemzetiségi kongresszus jelentőségéről és az előttük álló feladatokról.

Ezt követően Tuska György,

Magánügyek — közérdekek

A témaválasztásból könnyen adódnak bizonyos félreértések. Magánügyek és közérdekek címszó alá nem feltétlenül és talán nem is elsősorban a munkahelyen való reggeli, déli kávézzatások, jóízű trécselések, büfézzatások, fodráshoz járkálások, „főnök, csak kiugrom tíz deka valamiért...” — felkiáltással való eltávózások, s nemcsak az ilyen-olyan „cuccokkal” való cseccselések sorolandók, s nemcsak ezek miatt múlnak haszontalanul a percek és az órák milliói. Ha csak ezek okán keverednének a közügyek és a magánügyek, akkor az ily módon elvesztegetett idő — munkaidő! — viszonylag egyszerű módszerekkel megfogható és visszaszerelhető. Végtére is: akárkivel rövid úton meg lehet érteni, hogy a munkahely nem kávéház, nem büfé és nem butik, mi több, a szivügyek bonyolítására ellopokott órákat sem az állami költségvetésből szokás finanszírozni...

Az igaz gond — és a megoldásával kapcsolatos általános tanácsatlanság — akkor kezdődik, amikor az embernek kénytelenek magánügyeit a munkahelyükön, illetve a munkaidőben intézni. Hosszú időt töltenek azzal hogy különböző irodákat körbejárva igazolásokot, pecsétkeket, aláíráásokat szerezzenek, úrpapokat kérjenek és töltsenek le, KGST-kölcsönt vegyenek fel, üzemi kirándulásra jelentkezzenek, jegyeket, bérleteket vásároljanak, vagy éppen számoljanak el, részleteket fizessenek a könyvtárjesztőnél, hogy ne csak a tízóraikat, de esetenként a vacsoráikat is az üzemben vásárolják.

Senki sem tudja biztosan, hogy az efféle ügyek intézése mennyivel csökkenteni az amúgy is szűkös munkaidő-alapot, s mennyire sérti a közérdeket. Sőt, okkal feltelvezhető, hogy az alkalmazottak ilyenfajta elfoglaltságai a legtöbb helyen nem is sorolják a magánügyek közé. Végtére is: a munkahelynek el kell látnia bizonyos szociális funkciókat, tehát elkerülhetetlen az ügyek intézése miatti munkaidő-vesztés.

A mondat első felével nem érdemes vitázni (jóllehet, a munkahelyi vezetők közül sokan és már jó ideje tépelődnek azon, hogy termelőhelyeket, vagy szociális intézményeket igazgatnak-e?). Az

Ma már az is ismert — korábban sem volt megfejthe-

iménti állítás második része azonban megkérdőjelezhető: vannak munkahelyek, szerte a világon (itt-ott Magyarországon is), ahol egy pohár üdítőért, egy kávéért vagy szendvicsért nem kell a büfé előtt sorba állni és jó húsz percekig „helyben fogyasztani”, mert feltalálták az automatakat. Vannak módszerek az ügyek intézésének szigorú ésszerűsítésére és lerövidítésére, s vannak bizonyos elemletek, amelyek szerint a modern gazdaság elképzelhetetlen a nagyobb rendszerekben való gondolkodás, s a rendszerek finoman összecsiszolt együttműködése nélkül. Az ebből adódó — melleleg logikus — következtetések gyakorlati érvényesítése végül is elvezethet a magánügyek munkahelyeken, illetve munkaidőben való egyszerű intézésének visszaforításához.

Például: ha egyszer — sokok vizsgáldós és stóva töprengés után — eljutunk ahhoz a korszakos felismeréshez, hogy a hivatalok, a hatóságok, a szolgáltató üzemeek munkaidő-beosztása miatt az állampolgári ügyek intézése csak a termelőmunka rováására történhet, akkor nehezen érthetőek azok a híradások, amelyek szerint egyes helyeken már gondolkodnak a nyilvánvalóan rossz módszer esetleges megváltoztatásán. (Az egyik megye köz-igazgatási vezetői például, hónapokig tartó fontolgatás után meghozták magas döntésüket: a munkaidőn túli ügyfélfogadás bevezetése bizonyon indokolt, no nem náluk, hanem a szóban forgó megyeszékhely városi tanácsánál...)

Mit lehet erre mondani? Semmit! Illetve idézzük csak a statisztikusokat: a munkaidő 20—25 százaléka megy veszendőbe, s az évente nem kevesebb, mint 2—2,5 millió árd munkaóra. Ebből legalább 600 millió óra az úgynevezett törtnapi vesztéséig, s ha ezt csak 10 százalékkal sikerülne csökkenteni, akkor az annyit jelentene, mintha a foglalkoztatottak számát jó 30 ezerrel növelnék. (Összehasonlításl: az egész gépipar, a jelenlegi öt-éves tervidőszakban nem egészen ötvenezres létszámnövekedéssel számol. Vagyis: egy légi iparágra való munkaidő üszik el a néhány órás hiányzások miatt.)

Ma már az is ismert — korábban sem volt megfejthe-

Ma már az is ismert — korábban sem volt megfejthe-

A beszámoló után többen szólaltak fel, mondták el véleményüket. Molnár Sándor a nemzetiségi kongresszus jelentőségéről, Barkov János a nyelvkultúra megőrzésének fontosságáról, Garaj György a klubfoglalkozások aktivitásáról, Lehoczi András a hagyományok ápolásáról, Hudák Márton pedig a párt nemzetiségi politikáiról beszélt. Majd a jelenlevők Bernula Zsuzsannát, Hanesz Mártonnét, Sutyinszki Jánosnét és Gombos Andrást választották meg küldöttné akik a novemberben megrendezendő VI. nemzetiségi kongresszuson képviselik Csongrád megye, illetve szűkebb pátriájuk, Pitvaros és a társközségek szlovák nemzetiségű lakóit.

Végeztül a tötkomlasi citerenekar szlovák és magyar nótákkal szórakoztatta a népes hallgatóságot,

tetlen — hogy miként lehetne csökkenteni ezt a roppant vesztéséget. Tény, hogy a hivatalok, a szolgáltató intézmények szervezeteisége, túlbonyolított ügyrendje és alkalmatlan munkaidője nevezhető éppen — ahogy a köznyelv is nevezi — „rejtett tartaléknak”. Am e rejtélyek megoldásához, pontosabban e tartalékok feltárásához és hasznosításához sok esetben nincs szükség különösebb szervezői leleményre. Alkalmanként megtenné csak a jónas és z, a gondolkodás és a dolgok összefüggéseinek áttekinítése. Például annak a kézenfekvő igazságnak a felismerése, hogy ha egyszer a több mint ötmillió munkavállaló nagyobb része kötött munkaidőben, termelő — ha úgy tetszik: „produktív” — munkát végez, akkor ne ne kik kelljen igazodniuk a mindenképpen kiszolgáló tevékenységet végző hivatalokhoz, intézményekhez.

Nyilvánvaló, hogy OTP-ügyeket intézni, útlevelet kiveválni, közigazgatási hivatalokban kuncsorogni, építési engedélyekért hetekig kifizélni, tüzelőt vagy mosógépszereletot várni, s mindezt úgy, hogy közben a gép áll, hogy „beugró!” kell keresni, hogy a főnök fejét kell fájdtani... szóval mindez nagy luxus. Sokkal nagyobb, mint ami súlyos következmények nélkül elviselhető. S e példák a törtnapi vesztéséigidő emelkedésének csak egyik okcsoportját illusztrálják. Mert még nem esett szó a minden lehet és lehetetlen indoklató ügynevezett „kikérekéroról”; amikor tanfolyamra kell menni, táborba kell utazni, társadalmi ügyeket intézni munkaidőben, értekezleteken, tanácskozásokon, több napos konferenciákon kell résztvenni stb. S az efféle kikérések ellen végrepp nincs apelláta. Lehet a legszűkebb, a legfontosabb, a legkényesebb munkafolyamat, a különböző rendezvények kitalálói és szervezőit ez aztán a legkevésbé sem érdekli. Merje is valaki azt állítani, hogy az éppen a soron levő tanácskozás — a maga tizedrangú napirendjével és ásitózársra ingerlő unalmával — nem fontosabb, mint a rendben és terv szerint végzett termelőmunka...

Az egyik nagy — és fejejelmezett, pontos munkájáról híres — gyógyszergyár vezérigazgatója említette nemrégiben, egy szűkkörü beszélgetésen: „nem az a legfőbb gond, hogy a kikérések, a kényeszerű eltávózások miatt sok idő megy veszendőbe. Ez is nagy vesztés, de ennél sokkal nagyobb gondot okoz a jelenség demoralizáló hatása. Egrészét ellenőrizhetetlen, hogy a kilépődéduálak tulajdonosai valóban halasztatlan és másképpen elintézhethetetlen ügyekben futkosnak-e. Másrészt a példa ragadó, s ha órákat, félnapokat lehet a munkahelyen kívül tölteni ilyen-olyan okkal, akkor a munkahelyen belül sem kell annyira komolyan venni a műszak nyolc óráját.”

A munkavállalótól, aki magában, aligha várható el a munkáltató érdekeinek feltétlen tiszteletben tartása, ha ezeket az érdekeket maga a munkáltató sem tartja különösebben fontosnak. S ez nemcsak azt jelzi, hogy ideje volna felülvizsgálni az üzemeek szociális funkcióival és kötelezettségeivel kapcsolatos gondolkodásmódot és magatartást. hanem azt is, hogy ideje volna legalább a minimális feltételeit megteremteni annak, hogy a munkaidő valóban munkával töltött idő legyen.

Vértés Csaba